

Nr 24

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1970/71 till miljövårdsinformation och till en rikskampanj mot nedskräpning jämte motioner.

Propositionen

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 11, punkten I 3) beräknat medel för nedannämnda ändamål, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 73 under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 6 mars 1970 föreslagit riksdagen att på driftbudgeten under nionde huvudtiteln för budgetåret 1970/71 anvisa *dels* till Miljövårdsinformation ett reservationsanslag av 1 650 000 kr., *dels* till Rikskampanj mot nedskräpning ett reservationsanslag av 500 000 kr.

I propositionen föreslås en förstärkning av informationen på miljövårdsområdet. Anslaget till miljövårdsinformation räknas upp med 1 milj. kr. till 1 650 000 kr. Vidare föreslås på grund av ett av Kommittén för ett renare samhälle avgivet betänkande en rikskampanj mot nedskräpning. Kampanjen beräknas pågå under i första hand en treårsperiod och finansieras gemensamt av staten och näringslivet. Under det första året ställs 1 milj. kr. till den centrala kampanjledningens förfogande.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat de likalydande motionerna I: 1088 av herrarna *Brundin* och *Strandberg* samt II: 1275 av fru *Sundberg m. fl.*, vari hemställts *dels* att riksdagen måtte anvisa till Bidrag till organisationer ett reservationsanslag av 560 000 kr., till Miljövårdsinformation ett reservationsanslag av 1 100 000 kr. och till Rikskampanj mot nedskräpning ett reservationsanslag av 500 000 kr., *dels* att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att såväl skolöverstyrelsen som massmedia blir representerade i den kommitté som skall leda rikskampanjen mot nedskräpning.

Utskottet

I föreliggande proposition erinras om att behovet av en fortlöpande information om problem och åtgärder på miljövårdens område visat sig bli allt större. Den information som ges via massmedia och olika debattskrifter

är enligt departementschefens mening inte tillräcklig för att tillgodose behovet. Departementschefen finner det därför nödvändigt med en komplettering genom information från olika samhällsorgans sida. Berörda myndigheter och då i första hand naturvårdsverket bör därvid genom aktiv informationsverksamhet bidra till en ökad förståelse för miljövärdens problem och för de åtgärder som vidtas för att lösa problemen. Om kraven på den statliga informationsverksamheten skall kunna fyllas behöver det belopp som står till naturvårdsverkets förfogande för ändamålet enligt departementschefens uppfattning höjas avsevärt. Det anses vidare angeläget att de ideella naturvårdsorganisationerna ges möjlighet att fortsätta och utveckla sin upplysningsverksamhet på området. Mot angivna bakgrund föreslås i propositionen att för nästa budgetår under rubriken Miljövårdsinformation förs upp ett reservationsanslag av 1 650 000 kr. eller 1 milj. kr. mer än vad som under rubriken Bidrag till naturvårdsupplysning, m. m. anvisats för motsvarande ändamål under innevarande budgetår.

I motionerna I: 1088 och II: 1275 kritiserar, att anslaget till miljövärdsinformation i propositionen fått en utformning, som lämnar de frivilliga organisationerna i okunnighet om i vilken grad de kan påräkna bidrag till sin verksamhet på informationsområdet. Vidare påtalas, att en ökning av arbetsuppgifterna för naturvårdsverket med åtföljande kostnadsökning kan sätta organisationernas bidrag i fara. Motionärerna anser att medel till miljövärdsinformation bör anvisas under två skilda reservationsanslag med 560 000 kr. till Bidrag till organisationer och 1,1 milj. kr. till Miljövårdsinformation.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att informationen på miljövärdsområdet bör förstärkas. De förslag som i nämnda syfte framläggs i propositionen synes väl avvägda, och utskottet vill därför tillstyrka desamma. Likaså kan utskottet ansluta sig till de synpunkter departementschefen anfört rörande informationsverksamhetens inriktning och utformning. Med anledning av de i motionerna I: 1088 och II: 1275 anförda betänkligheterna mot att medel för de ideella naturvårdsorganisationernas och naturvårdsverkets informationsverksamhet anvisas under ett gemensamt anslag får utskottet framhålla att såväl departementschefen som naturvårdsverket anser det angeläget att dessa organisationer ges möjlighet att fortsätta och utveckla sitt arbete. Utskottet som delar denna uppfattning finner med hänsyn bl. a. till det anförda ingen anledning till ändring av Kungl. Maj:ts förslag i fråga om anslagskonstruktionen. Förevarande motionsyrkanden avstyrks således.

Vad härefter angår Kungl. Maj:ts förslag om en rikskampanj mot nedskräpning samt om medelsanvisning härför vill utskottet framhålla att utskottet delar den i propositionen uttryckta uppfattningen att upplysningsverksamhet är av utomordentligt stor betydelse när det gäller att motverka nedskräpning. Utskottet kan för sin del tillstyrka att en kampanj av del slag

som angivits i propositionen kommer till stånd. Kampanjen bör som departementschefen anfört ledas av en rikskommitté som organisatoriskt knyts till naturvårdsverket. I nämnda kommitté, som skall svara för kampanjens uppläggning och organisation, bör enligt propositionen ingå företrädare för bl. a. staten, kommunerna, näringslivet, den fackliga rörelsen och den ideella naturvårdsrörelsen.

I anslutning till sistnämnda förslag har i motionerna I: 1088 och II: 1275 framhållits vikten av att skolorna engageras i kampanjen och att representanter för massmedia kan medverka i kampanjuppläggningsen. För att uppnå detta bör enligt motionärernas mening såväl skolöverstyrelsen som massmedia tillförsäkras representation i förenämnda rikskommitté.

Utskottet finner för sin del de i propositionen gjorda uttalandena rörande kommitténs sammansättning inte utgöra hinder för ett tillgodoseende av motionsyrkandena. Emellertid anser utskottet att anledning saknas för riksdagen att i detta sammanhang göra något särskilt uttalande i frågan. Enligt utskottets mening bör det åvila Kungl. Maj:t, som enligt förslaget skall utse ledamöterna i kommittén, att tillse att representationen i kommittén får en tillräcklig bredd.

Vad i övrigt föreslagits och anförts i propositionen föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer således

att riksdagen

1. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 1088 och II: 1275, såvitt nu är i fråga, till *Miljövårdsinformation* för budgetåret 1970/71 på driftbudgeten under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 1 650 000 kr.,

2. a. lämnar motionerna I:1088 och II:1275 utan åtgärd, såvitt desamma avser sammansättningen av en rikskommitté för ledning av kampanj mot nedskräpning,

b. till *Rikskampanj mot nedskräpning* för budgetåret 1970/71 på driftbudgeten under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 500 000 kr.

Stockholm den 28 april 1970

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från första kammaren: herrar Mossberger (s), Lage Svedberg (s), Skårman (fp), Carl Eskilsson (m)*, Magnusson (s)*, Augustsson (s), Skagerlund (fp), fru Margit Lundblad (s), herrar Harald Pettersson (cp) och Ingvar Andersson (m);

från andra kammaren: herrar Hansson i Skegrie (cp), Arweson (s)*, Eskilsson i Likenäs (s), Jonasson (cp), fru Lindberg (s), herr Björk i Påarp (s)*, fru Sundberg (m)*, fru Sundström (s), herrar Berndtsson (fp)* och Brännström (s)*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Särskilt yttrande

av herrar *Carl Eskilsson* (m), *Ingvar Andersson* (m) och fru *Sundberg* (m), som anfört:

”De ideella naturvårdsorganisationerna svarar för en väsentlig del av miljövärdsinformationen. Svenska naturskyddsföreningen, Skid- och friluftsförbundet liksom Vattenvärnet och Fältbiologerna bedriver därvid en ytterst värdefull upplysningsverksamhet såväl genom publicering av skrifter av skilda slag som genom kursverksamhet. För denna verksamhet är organisationerna i hög grad beroende av bidrag från det allmänna. I propositionen nr 73 har framhållits angelägenheten av att dessa organisationer ges möjlighet att fortsätta och utveckla sitt arbete. Samtidigt som vi vill understryka vikten av att så sker vill vi framhålla att den åstundade utvecklingen av informationsverksamheten kommer att hårt belasta organisationernas ekonomi. Det hade från denna synpunkt varit värdefullt om de för ifrågasvarande verksamhet avsedda medlen redovisats under ett särskilt anslag eller under en separat anslagspost så att det klart framginge att organisationerna kunde påräkna erforderligt ekonomiskt stöd från det allmännas sida för de viktiga insatser på miljövärdsinformationens område som förväntas från deras sida. Om behovet av dessa insatser synes alla vara överens. Även om vi nu nödgats acceptera det i propositionen framlagda förslaget om medelsanvisning under gemensamt anslag för såväl den informationsverksamhet som skall bedrivas i naturvårdsverkets regi som den som de frivilliga organisationerna skall ombesörja, vill vi med hänsyn till den uttalade enigheten rörande behovet av en utveckling av sistnämnda organisationers upplysningsarbete framhålla angelägenheten av att organisationerna vid tilldelningen av medel ur nämnda anslag ges en behandling som gör det möjligt för dem att motsvara de anspråk som sålunda ställs på dem.”